

Warszawa, 4 kwietnia 2023 roku

Sprawa: Odpowiedź na petycję w sprawie firm ubezpieczeniowych

Znak sprawy: DD9.056.1.2023

Kontakt: Kancelaria MF
+48 22 694 55 55
kancelaria@mf.gov.pl

Zawiadomienie o sposobie załatwienia petycji w sprawie firm ubezpieczeniowych

Szanowny Panie,

niniejszym - na zasadzie art. 13 ust. 1 ustawy o petycjach¹ - odpowiadam na Pańską petycję z 10 stycznia 2023 roku „o wprowadzenie podatku dla ubezpieczalni od przegrywania w sądach” i zawiadamiam o sposobie jej załatwienia.

[1] Z treści petycji wynika, że postuluje Pan wprowadzenie dodatkowego podatku, który obejmowałby jedną grupę podatników: przedsiębiorstwa zajmujące się działalnością ubezpieczeniową. Zgodnie z Pana postulatem, przedsiębiorstwa takie powinny zostać opodatkowane szczególnym podatkiem, którego podstawą byłaby wartość stanowiąca różnicę między kwotami odszkodowań orzeczonych w prawomocnych orzeczeniach sądowych w sprawach „przegranych” przez te firmy, a kwotami takich odszkodowań orzeczonych w prawomocnych orzeczeniach sądowych w sprawach „wygranych” przez firmy ubezpieczeniowe.

[2] Odnosząc się do tego postulatu, w pierwszej kolejności wskazać należy, iż zgodnie z obowiązującymi w Polsce przepisami, podstawą prawną wykonywania działalności w zakresie ubezpieczeń osobowych i ubezpieczeń majątkowych jest

¹ Zob. ustawę z dnia 11 lipca 2014 r. o petycjach (jednolity tekst: Dz. U. z 2018 r., poz. 870 ze zmianami).

ustawa o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej². W myśl tej ustawy, przez działalność ubezpieczeniową rozumie się wykonywanie czynności ubezpieczeniowych związanych z oferowaniem i udzielaniem ochrony na wypadek ryzyka wystąpienia skutków zdarzeń losowych. Natomiast przez działalność reasekuracyjną rozumie się wykonywanie czynności związanych z przyjmowaniem ryzyka cedowanego przez zakład ubezpieczeń lub przez zakład reasekuracji oraz dalsze cedowanie przyjętego ryzyka.

[3] Działalność ubezpieczeniowa może być wykonywana przez zakład ubezpieczeń działający wyłącznie w formie spółki akcyjnej albo towarzystwa ubezpieczeń wzajemnych, albo spółki europejskiej określonej w Rozporządzeniu Rady (WE) nr 2157/2001 z dnia 8 października 2001 r. w sprawie statutu spółki europejskiej (SE). Należy także zauważyć, iż wykonywanie w Polsce działalności ubezpieczeniowej lub działalności reasekuracyjnej wymaga uzyskania zezwolenia organu nadzoru, jakim jest Komisja Nadzoru Finansowego.

[4] Z uwagi na posiadaną przez zakłady ubezpieczeń osobowość prawną podlegają one opodatkowaniu podatkiem dochodowym od osób prawnych, którego zasadnicza stawka wynosi 19% uzyskanego dochodu. Dochodem jest nadwyżka uzyskanych przez podatnika w roku podatkowym przychodów nad kosztami ich uzyskania. Im zatem wyższa jest w zakładzie ubezpieczeń taka nadwyżka przychodów (w tym pochodzących ze składek otrzymanych od klientów) nad poniesionymi kosztami (obejmującymi m.in. kwoty wypłaconych odszkodowań), tym wyższa jest także kwota należnego podatku dochodowego płaconego przez taki zakład.

[5] Postulowane przez Pana wprowadzenie dodatkowego podatku w proponowanym na wstępie kształcie - którego celem byłoby wypłacanie przez zakłady ubezpieczeń wyższych odszkodowań ubezpieczonym, a tym samym ponoszenie przez te zakłady wyższych kosztów - w praktyce prowadzić by mogło do wzrostu składek ubezpieczeniowych obciążających ubezpieczonych, gdyż ryzyko zapłaty takiego podatku oraz zwiększonej kwoty odszkodowania niewątpliwie byłyby brane pod uwagę przy kalkulacji wysokości takiej składki.

[6] Należy także zauważyć, iż funkcją podatków nie jest stymulowanie określonego zachowania podatników sprzecznego z ochroną ich interesu gospodarczego. Wprowadzenie proponowanego podatku mogłoby być także postrzegane jako ograniczenie prawa zakładów ubezpieczeń do sądowego rozstrzygnięcia sporów z kontrahentami. Co więcej, postulowany podatek byłby swoistą karą za przegrane procesy, przy czym byłby skierowany wyłącznie do jednej branży, co powodowałoby nierówne (dyskryminujące) traktowanie zakładów ubezpieczeń w porównaniu z innymi grupami czy rodzajami podatników.

[7] Wątpliwości natury praktycznej budzić także może sposób określania podstawy opodatkowania w postulowanym podatku. Należy bowiem zauważyć, iż znacząca część postępowań sądowych w sprawach z ubezpieczeń kończy się zawartą przez strony ugodą bądź orzeczeniem przez sąd kwoty ubezpieczenia niższej niż żądana

² Zob. ustawę z dnia 11 września 2015 r. o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej (jednolity tekst: Dz. U. z 2022 r., poz. 2283 ze zmianami).

przez ubezpieczonego, lecz wyższej niż proponowana przez zakład ubezpieczeń. W takich przypadkach trudno byłoby przesądzić, która ze stron postępowania sądowego jest stroną „wygraną”, a która stroną „przegraną”.

[8] Warto wreszcie zauważyć, że ustawa o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej zawiera rozwiązania służące upublicznieniu informacji o sporach zakładów ubezpieczeń z klientami i przejrzystości w tym zakresie. I tak, zgodnie z art. 336 ust. 2 tej ustawy, przedstawiane Komisji Nadzoru Finansowego dodatkowe sprawozdanie finansowe i statystyczne zakładu ubezpieczeń obejmuje również informacje dotyczące skarg na działalność zakładu i sporów sądowych z jego udziałem. Informacje dotyczące skarg zakład ubezpieczeń przekazuje również Rzecznikowi Finansowemu, który ujawnia te informacje. Szczegółowy zakres tych informacji określa rozporządzenie wydawane przez Ministra Finansów. Ponadto, zgodnie z art. 288 tej ustawy, wraz ze sprawozdaniem o wypłacalności i kondycji finansowej zakład ubezpieczeń ujawnia dane statystyczne dotyczące postępowań pozasądowych z udziałem tego zakładu³.

[9] Uwzględniając powyższe okoliczności, w opinii Ministra Finansów, brak jest uzasadnienia do wprowadzenia podatku w proponowanym przez Pana kształcie.

łączę wyrazy szacunku,

z upoważnienia Ministra Finansów

Jarosław Szatański

Dyrektor

Departamentu Podatków Dochodowych Departament Podatków Dochodowych

/podpisano kwalifikowanym podpisem
elektronicznym/

³ Chodzi o postępowania, o których mowa w rozdziale 4 ustawy z dnia 5 sierpnia 2015 r. o rozpatrywaniu reklamacji przez podmioty rynku finansowego, o Rzeczniku Finansowym i o Funduszu Edukacji Finansowej (jednolity tekst: Dz. U. z 2022 r., poz. 187 ze zmianami).